

INDEKS DEČIJEG BLAGOSTANJA

ARILJE

Šta je Indeks dečijeg blagostanja?

Indeks dečijeg blagostanja je složeni pokazatelj društveno-ekonomskog položaja dece na lokalnom nivou. Indeks ima vrednost od 0 do 100. Vrednost bliža broju 100 označava bolje uslove za razvoj dece u toj opštini. Blagostanje u nekoj opštini može se tumačiti i preko pozicije koju ta opština zauzima prema vrednosti Indeksa u odnosu na druge opštine (prvo mesto najbolje, poslednje najlošije).

Svi podaci korišćeni u Indeksu dostupni su na <http://devinfo.stat.gov.rs/diSrbija/diHome.aspx>.

Podaci se prikupljaju redovno (godišnje), čime se omogućava praćenje promena u ovoj oblasti na godišnjem nivou. Indeks dečijeg blagostanja ukazuje na oblasti u kojima je potrebno napraviti poboljšanje na nivou opštine kako bi se doprinelo većoj dobrobiti dece.

INDEKS DEČIJEG BLAGOSTANJA

Rađanje i zdravlje

Obrazovanje

Ekonomska razvijenost

Socijalni rizici i zaštita

Indeks dečijeg blagostanja razvila je 2014. godine SeConS grupa za razvojnu inicijativu u saradnji sa UNICEF-om i Republičkim zavodom za statistiku Republike Srbije. Svi pokazatelji na osnovu kojih se meri Indeks nalaze se u DevInfo bazi podataka. Indeks dečijeg blagostanja je dostupan svima.

Kako su opštine u Srbiji rangirane prema Indeksu dečijeg blagostanja u 2014. godini?

U tabeli su opštine u Srbiji rangirane prema vrednosti Indeksa dečijeg blagostanja, od najbolje ka najlošije rangiranoj. Na listi nema opština za koje nisu dostupni podaci za neke od pokazatelja - Crna Trava, Surčin i Sremski Karlovci, opštine koje su u sastavu grada Niša (Crveni krst, Niška Banja, Medijana, Palilula, Panteleji), Novog Sada (Petrovaradin i Novi Sad), Požarevca (Kostolac i Požarevac) i Vranja (Vranje i Vranjska Banja), kao i opštine sa Kosova i Metohije.

1. Savski venac	31. Kladovo	63. Novi Bečej	95. Odžaci	127. Varvarin
2. Stari grad	32. Jagodina	64. Vrnjačka Banja	96. Aleksinac	128. Bogatić
3. Vračar	33. Gornji Milanovac	65. Šabac	97. Brus	129. Koceljeva
4. Grad Novi Sad	34. Obrenovac	66. Knjaževac	98. Prijepolje	130. Merošina
5. Novi Beograd	35. Rakovica	67. Smederevska Palanka	99. Petrovac na Mlavi	131. Lebane
6. Grad Užice	36. Grad Požarevac	68. Blace	100. Bela Crkva	132. Kula
7. Zemun	37. Pančevo	69. Smederevo	101. Kraljevo	133. Žitorađa
8. Palilula (Beograd)	38. Vrbas	70. Ivanjica	102. Žagubica	134. Lajkovac
9. Subotica	39. Sombor	71. Sečanj	103. Alibunar	135. Rekovac
10. Zvezdara	40. Kanjiža	72. Raška	104. Kovačica	136. Loznica
11. Senta	41. Bačka Topola	73. Čoka	105. Novi Pazar	137. Bač
12. Grad Niš	42. Pećinci	74. Kosjerić	106. Veliko Gradište	138. Plandište
13. Kragujevac	43. Čačak	75. Babušnica	107. Srbobran	139. Žabalj
14. Novi Kneževac	44. Bački Petrovac	76. Bačka Palanka	108. Kovin	140. Ljubovija
15. Medveđa	45. Šid	77. Aleksandrovac	109. Mali Iđos	141. Ljig
16. Grad Vranje	46. Zaječar	78. Bor	110. Vlasotince	142. Žabari
17. Čuprija	47. Majdanpek	79. Sokobanja	111. Bojnik	143. Mionica
18. Vršac	48. Mladenovac	80. Ruma	112. Priboj	144. Žitište
19. Dimitrovgrad	49. Irig	81. Beočin	113. Mali Zvornik	145. Čičevac
20. Lazarevac	50. Stara Pazova	82. Leskovac	114. Paraćin	146. Nova Crnja
21. Apatin	51. Pirot	83. Barajevo	115. Knić	147. Osečina
22. Čukarica	52. Negotin	84. Kuršumlija	116. Boljevac	148. Krupanj
23. Zrenjanin	53. Arilje	85. Bela Palanka	117. Vladičin Han	149. Trgovište
24. Ada	54. Kruševac	86. Svrlijig	118. Velika Plana	150. Titel
25. Voždovac	55. Bečej	87. Nova Varoš	119. Preševo	151. Topola
26. Sremska Mitrovica	56. Prokuplje	88. Bajina Bašta	120. Golubac	152. Gadžin Han
27. Kikinda	57. Inđija	89. Svilajnac	121. Vladimirci	153. Ražanj
28. Čajetina	58. Temerin	90. Požega	122. Opovo	154. Batočina
29. Valjevo	59. Arandjelovac	91. Trstenik	123. Rača	155. Bosilegrad
30. Surdulica	60. Sopot	92. Lučani	124. Ub	156. Lapovo
	61. Grocka	93. Bujanovac	125. Sjenica	157. Malo Crniće
	62. Despotovac	94. Kučevo	126. Doljevac	158. Tutin

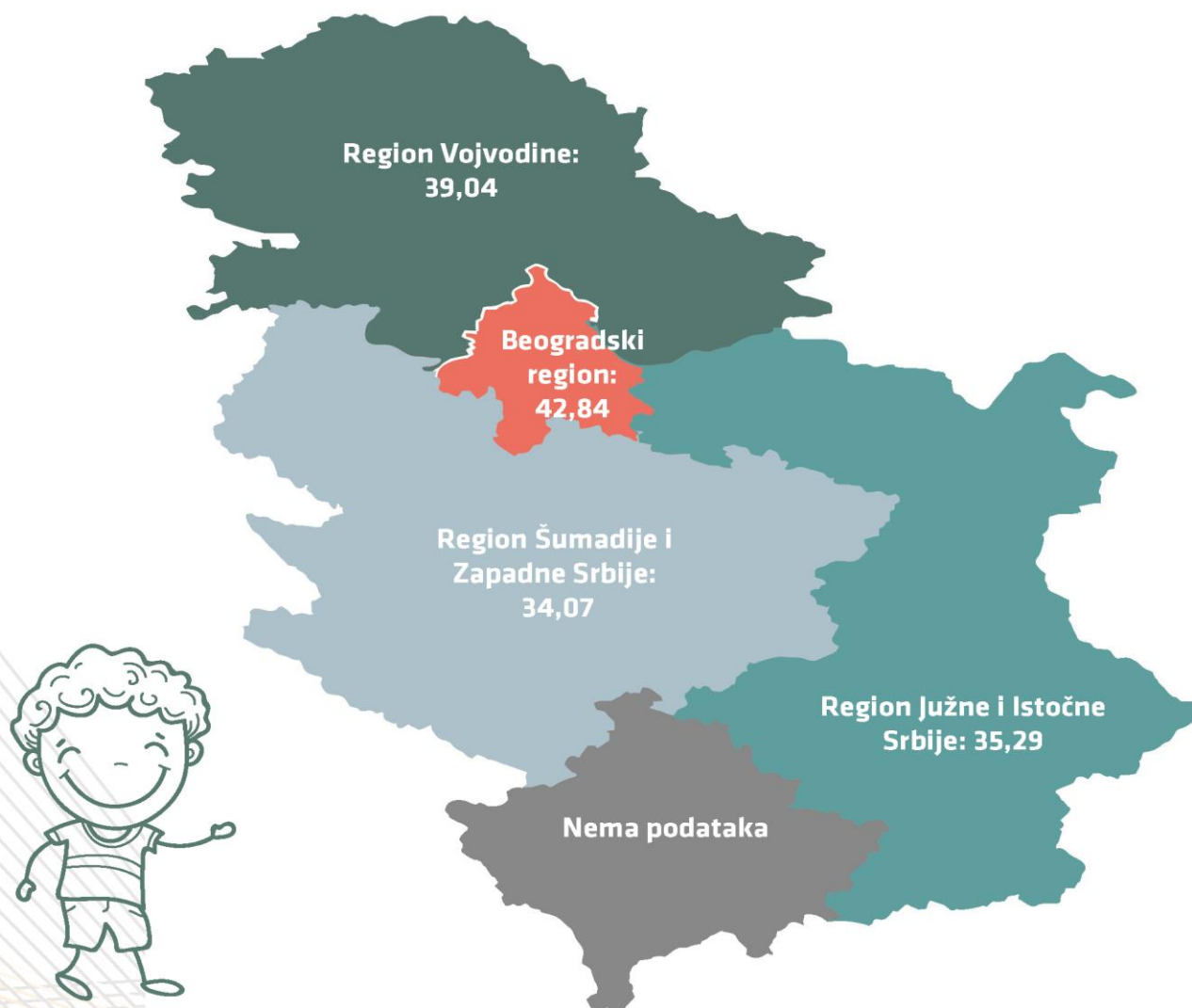
Arilje – Tabelarni prikaz vrednosti Indeksa dečijeg blagostanja i pokazatelja, 2014. (crvenom bojom označeni su podaci koji su za 30% lošiji od republičkog proseka, a podvučeni 60% lošiji)

Dimenzija indeksa	Indikator	Jedinica mere	Arilje	Šumadija i Zapadna Srbija	Srbija	Sektor u DevInfo
Indeks DB	Indeks	Skor	34,52	34,07	38,4	Indeksi
Rađanje i zdravlje	Perinatalna smrtnost	stopa	17,4	7,8	8,8	Zdravstvo
Rađanje i zdravlje	Broj lekara na 1000 stanovnika - zdravstvena zaštita dece	broj	2,6	1,8	1,5	Zdravstvo
Rađanje i zdravlje	Rashodi za zdravstvenu zaštitu korisnika budžetskih sredstava po stanovniku	RSD	nema podataka	19.192	25.471	Ekonomija
Obrazovanje	Obuhvat predškolskim obrazovanjem i vaspitanjem dece od 3 godine do PPP	%	39,16	29,92	38,27	Obrazovanje
Obrazovanje	Obuhvat dece osnovnim obrazovanjem	%	98,95	97,32	97,55	Obrazovanje
Obrazovanje	Rashodi za obrazovanje korisnika budžetskih sredstava po stanovniku	RSD	15.826	17.574	21.840	Ekonomija
Socijalni rizici i zaštita	Udeo korisnika dečijeg dodatka u populaciji dece	%	33,9	31,1	24,3	Socijalna zaštita
Socijalni rizici i zaštita	Deca u sukobu sa zakonom	stopa	2,57	5,79	4,52	Socijalna zaštita
Socijalni rizici i zaštita	Rashodi za socijalnu zaštitu budžetskih korisnika po stanovniku	RSD	4.994	5.013	7.084	Ekonomija
Ekonomska razvijenost	Zaposleni u odnosu na broj stanovnika	%	25,6	21,2	25,9	Ekonomija
Ekonomska razvijenost	Registrovani nezaposleni na 1000 stanovnika	broj	74	120	101	Ekonomija
Ekonomska razvijenost	Prosečne zarade bez poreza i doprinosa	RSD	28.053	37.504	44.530	Ekonomija

Zašto je Arilje na 53. mestu?

Pozicija Arilja na najnovijoj rang listi Indeksa dečijeg blagostanja pokazuje da u toj opštini postoje bolji uslovi za razvoj dece u odnosu na većinu opština u Srbiji. U prilog tome govore i vrednosti koje su predstavljene u tabeli. Arilje na pojedinim indikatorima kojima se meri Indeks stoji znatno bolje u odnosu na republički prosek, uključujući broj lekara na 1.000 stanovnika u zdravstvenoj zaštiti dece, udeo korisnika dečijeg dodatka u populaciji dece, stopu dece u sukobu sa zakonom i broj registrovanih nezaposlenih na 1.000 stanovnika. Pokazatelji prema kojima Arilje stoji znatno lošije u odnosu na republički prosek jesu prosečna zarada i rashodi za socijalnu zaštitu, dok je pokazatelj prema kojem stoji drastično lošije stopa perinatalne smrtnosti. Kada je reč o izdvajanjima za zdravstvo, za njih nema podataka za ovu godinu.

I pored toga što Arilje na brojnim parametrima stoji bolje u odnosu na republički prosek, opšti ekonomski rast imao bi uticaj na sve parametre dečijeg blagostanja. No, utoliko pre treba istaći da su u Arilju i u uslovima lošije ekonomske situacije brojni parametri bolji od republičkog proseka.

Više o indikatorima Indeksa dečijeg blagostanja

Indeks dečijeg blagostanja meri se na osnovu 12 pokazatelja različitih aspekata uslova života dece, koji su prikupljeni iz zvanične statistike i grupisani u četiri šire oblasti: zdravlje i zdravstvena zaštita, socijalna zaštita, obrazovanje i ekonomski uslovi. U nastavku je kratak opis indikatora koji su korišćeni za izračunavanje Indeksa dečijeg blagostanja.

Dimenzija rađanja i zdravlja predstavljena je kroz tri indikatora:

- ▶ **Perinatalna smrtnost** – kvalitet natalne i perinatalne nege (manja izmerena vrednost je povoljnija za dečije blagostanje)
- ▶ **Broj lekara na 1000 stanovnika (zdravstvena zaštita dece)** – kapaciteti zdravstvene službe i dostupnost osnovnih zdravstvenih usluga (veća izmerena vrednost je povoljnija za dečije blagostanje)
- ▶ **Rashodi za zdravstvenu zaštitu korisnika budžetskih sredstava po stanovniku** – izdvajanja iz lokalnog budžeta za usluge zdravstvene zaštite. Zbog činjenice da je domovima zdravlja potrebno manje sredstava da bi pravilno funkcionisali, manje opštine bez bolnica ne moraju da troše istu količinu novca na svoj zdravstveni sistem kao one koje imaju bolnice. S druge strane, ukoliko postoji bolnica na teritoriji opštine, to indirektno pokazuje da su deci u toj opštini dostupnije usluge sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite (veća izmerena vrednost je povoljnija za dečije blagostanje)

Dimenzija obrazovanja predstavljena je kroz tri indikatora:

- ▶ **Obuhvat predškolskim obrazovanjem i vaspitanjem dece od 3 godine do PPP** – pokrivenost ranim obrazovanjem i kapacitet obrazovnog sistema da obuhvati svu decu (veća izmerena vrednost je povoljnija za dečije blagostanje)
- ▶ **Obuhvat dece osnovnim obrazovanjem** – kapacitet obrazovnog sistema da obuhvati svu decu (veća izmerena vrednost je povoljnija za dečije blagostanje)
- ▶ **Rashodi za obrazovanje korisnika budžetskih sredstava po stanovniku** – izdvajanja iz lokalnog budžeta za obrazovanje (veća izmerena vrednost je povoljnija za dečije blagostanje)

Dimenzija socijalnih rizika i zaštite predstavljena je kroz tri indikatora:

- ▶ **Udeo korisnika dečijeg dodatka u populaciji dece** – potencijal opštine da socijalnom zaštitom obuhvati decu iz porodica slabijeg imovinskog stanja (veća izmerena vrednost je povoljnija za dečije blagostanje)
- ▶ **Deca u sukobu sa zakonom** – kapaciteti sistema socijalne zaštite u prevenciji sukoba dece sa zakonom (manja izmerena vrednost je povoljnija za dečije blagostanje)
- ▶ **Rashodi za socijalnu zaštitu budžetskih korisnika po stanovniku** – izdvajanja iz lokalnog budžeta za usluge socijalne zaštite (veća izmerena vrednost je povoljnija za dečije blagostanje)

Dimenzija ekonomske razvijenosti predstavljena je kroz tri indikatora:

- ▶ **Zaposleni u odnosu na broj stanovnika** – razvijenost ekonomskog sistema (veća izmerena vrednost je povoljnija za dečije blagostanje)
- ▶ **Registrovani nezaposleni na 1000 stanovnika** – mogućnosti koje ekonomski sistem nudi pojedincima (manja izmerena vrednost je povoljnija za dečije blagostanje)
- ▶ **Prosečne zarade bez poreza i doprinosa** – pokazuje materijalni status pojedinaca koji su zaposleni (veća izmerena vrednost je povoljnija za dečije blagostanje)